

СЕКЦІЯ. КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Абразумова Вікторія Дмитрівна
Науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Князь Т.М.
Державний біотехнологічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВНО–КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ІЗ ЗАХИСТУ І КАРАНТИНУ РОСЛИН

В сучасному інформаційному суспільстві фахівці в галузі карантину і захисту рослин повинні вміти швидко сприймати будь-яку форму мовлення, створювати монологи, вести діалоги, керувати системою мовленнєвих комунікацій у межах своєї компетентності. Активний словниковий запас, володіння усною і писемною формами сучасної української літературної мови значною мірою впливають на професійну майстерність, імідж та успіх особистості.

Комунікативна компетентність визначається низкою факторів, зокрема: комунікативними намірами співрозмовника, дотриманням комунікативних стратегій, що дають змогу досягти необхідного результату комунікації; зворотним зв'язком в комунікації; чіткою орієнтацією в умовах та ситуації спілкування; контролем власної мовленнєвої поведінки тощо [3, с.13].

Головним складником професійної комунікативної компетентності є мовна компетентність, що визначає знання норм і правил сучасної української літературної мови. Зокрема, лексико-фразеологічні норми впорядковують уживання слів і стійких словосполучень залежно від їх значення; стилістичні регулюють відбір мовних засобів відповідно до сфери та ситуації спілкування; акцентуаційні норми виявляються в усталеному наголошенні слів; синтаксичні визначають побудову словосполучень і речень тощо. Відповідно вміле і доречне використання норм і правил сучасної української літературної мови визначає рівень професійної компетентності фахівців у галузі захисту і карантину рослин.

Форми, умови спілкування визначають варіативність форм мовленнєвої комунікації. Від умов спілкування (офіційних – неофіційних) залежить лексико-семантичний склад комунікації. В офіційно-діловій сфері термінологія галузі захисту та карантину рослин налічує низку специфічних термінів, термінованих слів і словосполучень, скорочень і аббревіатур. Зокрема, під час ділових зустрічей, ділової бесіди або укладанні угоди слід послуговуватися понятійно-категоріальним апаратом професійної сфери. Саме тому мовнокомунікативна компетентність передбачає ґрунтовні фахові знання і засвоєння термінологічного апарату, мови професії. Безумовно, щоб досягти успіху у професійній діяльності, потрібно досконало володіти мовою професійного спілкування.

«Завдання, пов'язані з ознайомленням із терміном, аналізом і засвоєнням його словотвірних і правописних особливостей сприяють поповненню словникового запасу» [2, с.53]. На практичних заняттях з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» з метою засвоєння термінологічного апарату спеціальності укладаємо словник-мінімум фахової лексики. Завдання такого типу допомагають в опануванні термінології спеціальності. Для цього працюємо з різними видами словників (тлумачними, перекладними, іншомовного походження), а також з Державним стандартом України.

Зокрема, у ДСТУ 4756:2007 «Національний стандарт України. Захист рослин. Терміни та визначення понять» представлено терміни та їх визначення, що полегшує краще засвоїти значення терміна. Наприклад, «захист рослин – комплекс заходів, спрямованих на зменшення втрат урожаю та запобігання погіршенню стану сільськогосподарських культур, багаторічних і лісових насаджень, продукції рослинного походження від шкідників, хвороб і бур'янів» [1, с.2]. Відповідно рослина – організм, який живиться неорганічними речовинами повітря й

грунту, є однією з форм існування живої матерії на Землі і разом з тваринними організмами належить до живої природи.

Укладаючи словник-мінімум фахової лексики, фіксуємо терміни іншомовного походження: агроценоз, ентомологія, фітопатоген, фенофаза тощо. На практичних заняттях пропонуються вправи для кращого способу засвоєння термінів-запозичень спеціальності, зокрема їх поєднання із власне українськими термінами, тобто утворення словосполучень. Наприклад, агроценоз рослин, фітосанітарний контроль, фітосанітарні заходи, фітосанітарна діагностика, фітосанітарні правила, фітосанітарні процедури, бактеріоз рослин, вікоз рослин, мікоз рослин та ін.

Отже, досконале володіння нормами сучасної української літературної мови, уміння працювати з різними типами матеріалів, словників, оволодіння понятійним апаратом професійної сфери та відповідною системою термінів впливають на формування мовнокомунікативної компетентності фахівців у галузі захисту і карантину рослин.

Література

1. Державний стандарт України 4756:2007 «Національний стандарт України. Захист рослин. Терміни та визначення понять». Київ, 2008. 38 с.
2. Князь Т.М., 2016. Формування мовної компетентності фахівців інженерного профілю. Історичні, мовні і методологічні тенденції розвитку сучасної освіти: мат-ли III Всеукр. наук. -практ. конф. студ. і мол. наук. Харків, с.52-53.
3. Мацько Л.І., Кравець Л.В., 2007. Культура української фахової мови: навчальний посібник. Київ: Академія, 360 с.

Андрєєва Марія Андріївна
Науковий керівник – ст. викладач Дегтярьова К.О.
Державний біотехнологічний університет

THE LANGUAGE BARRIER: OVERCOMING IT AND ITS CONSEQUENCES

Language barriers arise when people face challenges in communication because of different languages or language proficiency levels. These barriers are common in the workplace, healthcare, and education, often leading to misunderstandings and communication gaps, and significantly affecting relationships, business operations, and social cohesion.

In the healthcare sector, language barriers can impede access to essential services. Patients may find it difficult to describe symptoms accurately, leading to misdiagnoses and inadequate treatment. Patients with limited English proficiency often do not receive preventive care, which can lead to poorer health and more hospitalizations.

In business, language barriers reduce productivity and create misunderstandings within a team. Collaboration can become challenging, leading to errors and delays. Such misunderstandings can lower morale and cause team members to feel frustrated with them. In a global marketplace, ineffective communication can lead to missed opportunities.

In education, language barriers affect the learning experience of students. Students who are not native speakers may have difficulty understanding academic material and building relationships, leading to lower academic performance and higher dropout rates. Educational institutions often lack adequate support for children from different linguistic backgrounds.

Social isolation is another consequence, especially for immigrants and international students. These people may experience difficulties in communicating with others and accessing community resources, which affects their integration and self-esteem, which can lead to mental health problems.

Solutions such as the use of interpreters and translation technologies that can provide mediated language assistance can be used to address these issues. Non-communicative methods such as gestures and visual aids can also improve understanding. Simplifying language and increasing the cultural competence of staff can promote inclusivity.